

Inlägg

Redaktör: Kristina Räf
kristina.raf@lakartidningen.se

utifrån

Om bemötandet på Roslagsbanan

Läkartidningens sista sidor, »Inlägg utifrån«, är ett forum för pennor som kan ge ett utifrånperspektiv på hälso- och sjukvården. Avdelningen reserveras alltså för skribenter andra än läkare.

Veckans skribent

Runa Brar

Runa Brar kåserade på Namn och Nytt-sidan i Dagens Nyheter under flera år. Försvann sedan i Lappland, där hon blev lingonplockare, stensamlare, hästskötare, hönsägare, strandvandrande. Hon har varit gift, skild, gift, skild, osv, liksom hembiträde, vårdare, tröstare. Hon är numera bosatt i Stockholm.

När jag skulle kliva på bussen upptäckte jag att månadskortet, som jag nyss visat upp på tåget, var borta. Jag kom från ett besök på vårdcentralen och kände mig redan tillintetgjord. Olustig gick jag in på Roslagsbanans kontor, Östra station, för att fråga om någon hittat mitt kort.

Där möttes jag av öppna famnen! Tröst och förståelse från hela personalen. Man tog sig an mitt fall med inlevelse. Utredning av händelseförloppet: vilken väg, vilken vagn, vilken bänk, vilken tidpunkt? Därefter diskussion med kollegerna. Kartläggning, analys, diagnos och åtgärd. Tåget redan på väg till Österskär. Uppringning och order: Sök hela tåget efter biljett!

– Var vill ni sitta, Madame, medan ni väntar? Ute eller inne? Vill ni inte vänta alls, så ringer vi strax upp er.

När jag lämnade Roslagsbanans kontor andades jag lättare. Genom näsan! Under en längre tid har jag haft problem med nästäppa. Det var för näsans skull jag tidigare på dagen besökt vårdcentralen.

Om jag hade vetat hur jag skulle bli bemött där, hade jag gått till Roslagsbanan direkt.

Samtalet med doktorn hade tagit ca

20 minuter och handlat om min näsa. Jag fick remiss för en operation.

På väg ut satte jag mig ner på en stol i samma väntrum där jag för en stund sedan blivit uppropad av doktorn. Jag ville vika ihop remissen, ringa ett samtal, pusta ut.

Men knappt har jag satt mig, så står samma läkare som jag nyss diskuterat näsan med och stirrar på den igen. Men hon känner inte igen den! Hon kallar den för Ingegärd Jakobsson. Det är inte jag. Och förutom mig sitter bara tre karlar kvar i väntrummet.
– Ingegärd Ja-

Är det till myrorna hoppet

kobs-son! säger hon och ser strängt på mig. Det går bra att följa med här!

För inte ens fem minuter sedan har vi suttit näsa mot näsa och hon har bestämt att min borde opereras!

Jag stirrar tillbaka, häpen.

Plötsligt ser hon remissen i min hand. Kanske känner hon igen sin egen handstil? Är detta samma som den förra patienten? Kanske hon tänker.

Jag vet ju inte hur en läkare tänker. Rent medicinskt kan hon naturligtvis redan ha uppfattat näsan som ett sorts

tillbehör, typ SL-kort, men inte tagit det lika personligt som konduktörerna på Roslagsbanan.

Jag kom i valet och kvalet när det gäller den förestående operationen. Borde jag inte gå till kontoret på Östra? Inte för att det verkar roligt med en sån där vanlig hållklippare som operatör av min näsa. Klipper dom fel måste man täppa till igen. Men man får i alla fall ett personligt bemötande.

Först måste jag försöka med alternativ medicin, tänkte jag och for till Maggan på Gullmarsplan.

Hon är en klok gumma och kan både tricks och häxkonster.

– För din täppta näsa har jag bote-medel, sa Maggan. Sent i kväll lägger du en näsduk av bomull på en myrstack i skogen. I morgon bitti hämtar du näsduken, lägger den genast över din näsa och andas in. Det täppta försvinner.

– Kan du något mer? frågade jag.

– När du är stressad, som idag, måste du äta vanlig klöver, sa Maggan. Det behöver inte vara fyrklöver. Kor och får äter klöver och har därför ett underbart lugn. I Sydamerika äter alla upplysta människor klöver.

Efter teet gick Maggan och jag på ett föredrag. Det var en rysk läkare som föreläste om de allra senaste forskningsrönen på den medicinska fakulteten vid universitetet i Sankt Petersburg.

Nu har man forskat fram ett par glasögon som har ett existentiellt, elektromagnetiskt grundmönster inbyggt och som man bara behöver titta igenom en kvart om dagen för att få ordning på körtlar och organ och hela kroppen och själen och även anden, om jag uppfattat det rätt.

Efter föredraget fick vi prova glasögonen. Maggan, som alltid går upp i varv för nya erövringar inom naturvetenskapen, sjönk ner i en stol med glasögonen på.

– Ska man blunda? frågade hon den ryska läkaren.

Hon saknar själv alla anlag för vetenskapligt tänkande.

Jag stod i en annan kö för att bli genomlyst av en helt ny apparat från Sankt Petersburg som ställer en diagnos på allt i det inre för bara 40 svenska kronor.

Sjukvården behöver inte vara en grå ko-loss bara för att den ska bota människor. Man kan ta in nya roliga tips från hela världen, pröva andra vägar än husläkarsystemet. Till och med kineserna vet till exempel att man blir friskare om man har gula underkläder.

Dr Bengt Stern, en profet i sitt slag, föreslog för flera år sedan att diskotek-

dens skulle införas i samtliga väntrum inom landstinget. Han kunde garantera att sjukskrivningarna skulle minska med upp till 45 procent.

Det finns en tibetansk medicin som utvinns från grottor i Himalaya och botar det mesta. Endast mycket, mycket tunna personer kan tränga in i grottornas smala öppningar, och medicinen blir därför mycket dyr. Å andra sidan skulle vi svenskar kunna sponsra en enda mycket, mycket tunn person och vad han/hon kan hämta från grotterna är mera verksamt för folkhälsan än vad vårdcentralen i en kommun åstadkommer under ett helt år.

Med små medel kan särskilt den förebyggande vården bli bättre. Och då menar vi ju alltid billigare. Det kostar inte mycket att ha en hög näsduk i bomull på varje vårdcentral, en liten, liten myrstack, små lådor med klöver, gula kalsonger och ryska glasögon, som kan prövas medan man väntar på sin tur och sedan läggs tillbaka för nästa patient.

Diskotekdans i väntrummen måste införas försiktigt. Har folk alltför roligt skulle det kunna gå ut över samhälls-ekonomi. Det skulle kunna sätta käppar i hjulen på marknadskrafterna. Sjukvården skulle kunna stå där med lång näsa och det klarar sjukvården inte av. Varken kort näsa eller lång näsa. Framför allt inte egen näsa. Inte om den måste sättas in i ett större sammanhang – om både ansiktet och kanske också huvudet måste tas med i betraktandet.

Sjukvården

ILLUSTRATION: HELENA LUNDING

måste koppla ihop vagnarna och lägga om spår. Annars får vi ta till en liten dikt av Hjalmar Gullberg:

Ej annat resultat fick läkarvården.

Nu önskar vi dig frid på kyrkogården.

Runa Brar